

Olje- og energidepartementet
Einar Gerhardsens plass 1
Postboks 8148 Dep,
0033 Oslo

Oslo/Bergen 10. november 2011

Klage på vedtak om konsesjon til Vassvikelva kraftverk

Naturvernforbundet og Naturvernforbundet i Hordaland (NVH) klager med dette inn Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sitt vedtak av 6. oktober 2011 om konsesjon til Vassvikelva kraftverk i Vassvikelva, Odda kommune i Hordaland. Vi har påklaget konsesjonen i brev av 31. oktober 2011 og kommer her med en nærmere begrunnelse.

På grunnlag av de nedenfor anførte bemerkninger, som kommer i tillegg til det som står i vår tidligere høringsuttalelse, opprettholder vi vår konklusjon der vi krever at tillatelsen til bygging av Vassvikelva kraftverk må avvises.

Naturmangfoldloven er ikke fulgt opp

Naturvernforbundet og Naturvernforbundet i Hordaland viser til sentrale paragrafer i naturmangfoldloven (§§ 5-12). Vi mener flere av disse paragrafene ikke er fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Vi vil særlig peke på § 8 Kunnskapsgrunnlaget, § 9 føre var-prinsippet og § 10 om samla belastning. Disse mener vi er for dårlig utredet og grunnlaget for å vurdere skadevirkning av inngrep tilfredsstillende derfor ikke grunnleggende minimumskrav. Når nødvendige forutsetninger mangler kan man heller ikke vurdere om andre deler av naturmangfoldloven er ivaretatt, slik som formålet i § 1 om at "Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk ..." samt § 4, 5, 6 og 12. Kartlegging og registrering av arter og naturtyper, med særlig vekt på rødlista for arter (2010) og naturtyper (2011) er svært mangelfullt utført i området. Derfor er både formål og alminnelige bestemmelser knyttet til naturmangfoldloven i praksis umulig å vurdere på et faglig basert grunnlag. Derfor kan heller ikke naturmangfoldlovas intensjoner sies å være ivaretatt.

Vedtaket påklages på dette grunnlaget.

Bakgrunn

NVE har gitt Småkraft As konsesjon til bygging av Vassvikelva kraftverk, Vassvikelva, Odda kommune i Hordaland hvor tillatelsen gis etter følgende konklusjon: Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er

større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Vassvikelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

NVE hevder i sin tillatelse av 6.10.2011 at kravene i naturmangfoldlovens om å følge føre var-prinsippet og kravet om kunnskapsbasert forvaltning er fulgt, og viser til en rapport fra Multiconsult AS fra 2007 som baserer seg i en rutinemessig befarings og søk i Artsdatabasen og Naturbasen. Til dette vil vi innvende at området omkring Vassvikelva tidligere er lite undersøkt, og kunnskapen om eventuelle rødlistede eller truede arter svært mangelfull. Artsdatabasen og en tilfeldig befarings gir svært lite ny kunnskap. Det er derfor et svakt faglig grunnlag som det fattes vedtak på grunnlag av. Rapporten og øvrige datakilder gir derfor en svak faglig dokumentasjon av naturverdier og naturmangfoldet langs Vassvikvassdraget. Derfor er det heller ikke grunnlag for å påstå at *”kravene om tiltakets konsekvenser for enkeltarter, artsmangfold og naturtyper i § 8 er oppfylt”*, slik NVE hevder i sin tillatelse.

I Dalelva, som Vassvik er starten på, er det nå med sidevassdrag planer for en gigantutbygging på hele 146,8 GWh, i tillegg til Vassvik. Hele Sjørdalen med Dalelva og sidevassdrag må nødvendigvis ses i en sammenheng. Den samlede belastningen for vassdragsnaturen, naturtypene og tilhørende arter i området er det derfor ikke grunnlag for å vurdere på en faglig tilfredsstillende måte. Vi er meget overrasket over at kunnskapsgrunnlaget er så svakt utredet. Samtidig er det oppsiktsvekkende hvordan NVE benytter naturmangfoldloven og foretar bastante konklusjoner på et svakt faglig grunnlag.

Vi sitter igjen med et inntrykk av at NVE ikke vektlegger tilstrekkelig de påpekte negative konsekvensene av prosjektet avgitt i høringsbrev av 28.4.2010 om ulempene ved foretaket. Derfor mener vi at NVE lander på feil konklusjon. Vi mener at de foreliggende opplysningene er tilstrekkelige oppklarende til at planene må avvises fordi ulempene ved det omsøkte tiltaket er større enn fordelene.

Andre verdier og hensyn

Visuelt landskap:

Det er ingen tvil om at Vassvik med elva stupende i stryk og fosser nedover fjellsiden til vatnet er et betydelig og vakkert landskapselement. Det er også NVE enig i.

Inntaket ligger i tregrensa mot lavalpin sone og det finnes ikke skog der inntaket kommer. NVE mener at inngrepet vil i forholdsvis liten grad være synlig fra høyfjellsområdet innenfor eller like utenfor nasjonalparken. Da overser man etter vår mening flere faktorer. Vassvik er en oppgangssone til nasjonalparken og besøkende vil se inngrepene og fraværet av vassdragsnatur hele veien opp til nasjonalparken. Området er brukt til dagsturer og mindre krevende friluftsliv også for de som ikke går på overnattingsturer eller andre lengre turer. Det må også minnes om at inntaket ligger 400 m fra nasjonalparkgrensen og at bortfallet av vann i elva vil være synlig fra både nærområdet og de høyereliggende soner.

NVE anfører at minstevannføring vil opprettholde elva som landskapsbilde. Vi mener det ikke er mulig. Det skal slippes en vannføring på 100 l/s i perioden 1.5 – 30.9 og resten av året skal det slippes 30 l/s. Slukeevnen til inntaksrør er 1200 l/s. Det betyr at minstevannføringen i elva

om sommeren er på 8,3 prosent av hva som kan gå i rørene til kraftstasjonen. Det er ikke mye og vil dramatisk redusere vannføringen og inntrykket av elva og fossene. Det er ikke redegjort for hvordan denne vannføringen vil kunne påvirke en dårlig kartlagt vassdragsnatur. Kunnskapsgrunnlaget er igjen for dårlig til å foreta de nødvendige vurderinger man må forvente når store naturinngrep skal gjennomføres.

Vassdragsnaturen som opplevelsesverdi har liten forståelse hos NVE i dette prosjektet. Det ser vi av kommentaren på side 19 i KI-notat nr.: 31/2011 – Bakgrunn for vedtak, hvor det heter: ”NVE mener også at hensynet til landskap ikke er sterk nok til at det skal kreves tunell på hele strekningen mellom inntaket og kraftverket.” Det står i motsetning til hva NVE noen ganger har forfektet ved selv å foreslå å spare enkelte fosser i bestemte vassdrag. Her er det ikke bare en enkelt foss, men foss i foss nedover hele fjellsiden ut mot Vassvik.

Nærhet og tilkomst til Folgefonna nasjonalpark:

Vi mener at nærområdene til en nasjonalpark skal ha minst mulig form av inngrep, jf restriktiviteten som er lagt inn i § 49 i naturmangfoldloven. Spesielt bør oppmerksomheten og ansvaret være stort etter at nasjonalparken er opprettet, da man har mulighet til å styre unna slike inngrep. En kraftutbygging like utenfor en nasjonalpark er helt klart et dominerende inngrep.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet

Naturvernforbundet i Hordaland

Lars Haltbrekken
Leder

Oddvar Skre /s/
Leder